

УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ — ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ДЛЯ СЕБЕ

Б. А. Кидиба*, м. Славутич

Учнівське самоврядування? Хм-м-м... Це там, де діти граються в дорослих і ніби щось роблять самі? Та це не серйозно... Ви теж чули такі слова, коли говорили, що координуєте учнівське самоврядування? На прикладі системи учнівського самоврядування міста Славутича ми спробуємо розвіяти сумніви скептичних критиків.

Щоб організувати дієву систему учнівського самоврядування, дамо відповіді на низку питань.

ЩО?

Самоврядування дітей та молоді — складний процес, який має на меті організувати справжню цілковиту самостійну діяльність дітей та молоді, змістовно наповнити їх дозвілля, налагодити взаємодію та спілкування, допомогти у визначенні життєвих орієнтирів, розстановці майбутніх пріоритетів, соціалізації та адаптації до сучасного дорослого світу.

ХТО?

Діти 7–18 років. Для виявлення реального стану справ роботи з молоддю за ініціативи міського голови Володимира Удовиченка були проведені круглі столи з учнівською молоддю шкіл міста та ліцею. Було здійснено обмін інформацією, обговорено низку питань щодо актуальних проблем, пріоритетних напрямків і видів діяльності, оригінальних ідей, можливої співпраці з підрозділами міста. На основі прийнятих рішень був створений консультативно-дорадчий орган для координації діяльності учнівських органів самоврядування — міська молодіжна рада «Майбутнє Славутича». На сьогоднішній день діяльність самоврядування має чітку структуру і включає три міські самоврядні організації.

Дитяча організація «Світлячки Славутича»

Для учнів 1–4 класів поєднана до організації відбувається 9 травня в рамках заходів Меморандуму поколінь, де діти отримують свої перші значки від ветеранів Великої Вітчизняної війни та ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, а разом з ними силу патріотичного духу, героїчних і трудових традицій.

Дитяча самоврядна організація «Веселка»

Для учнів 5–7 класів — урочиста поєднана на День українського козацтва, значки вручають представники влади, громади та депутати молодіжної ради.

Розкажи — і я забуду, покажи — і я пізнаю, дай зробити самому — і я зрозумію.

Китайське прислів'я

* Б. А. Кидиба, заступник директора з виховної роботи ЦДЮТ, м. Славутич, Київська обл., координатор учнівського самоврядування міста.

Міська молодіжна рада «Майбутнє Славутича»

Для учнів 8–11 класів — посвята під час меморандуму поколінь в рамках Міжнародного фестивалю дитячої демократії, телебачення, преси та творчості «Золота осінь Славутича», галстуки з кольорами прапора міста отримують від представників міської влади, ветеранів, почесних гостей.

ДЕ?

Місце має принципове значення. Діти знають, куди вони можуть прийти зі своїми ідеями та ініціативами — це Клуб учнівського самоврядування міста, який розпочав працювати 2012 року в Палаці дитячої та юнацької творчості.

З КИМ?

Самоврядні організації визнані у місті на всіх рівнях — влада, громада, молодіжне середовище. Наші партнери:

- ✓ міський голова;
- ✓ відділ у справах сім'ї та молоді міськвиконкому;
- ✓ соціально-психологічний центр;
- ✓ центр соціальних служб;
- ✓ комунальне підприємство «Кіноконцертний комплекс»;
- ✓ державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська атомна електростанція»;
- ✓ міська громадська організація «ЗОВ (Захисти. Обігрій. Виховай)» тощо.

ЯК?

Через реальні справи! Всі три організації активно співпрацюють між собою: «світлячки» долучаються до заходів, які для них проводять, «веселкарі» вже виявляють ініціативу, але ідеї узгоджуються і доповнюються координатором, а от депутати молодіжної ради проводять цілком самостійно цікаві заходи для дітей та молоді. Відомі традиційні міські заходи, до яких залучається самоврядування, але щороку з'являються нові, саме з власної ініціативи дітей (наприклад, тематичні дискотеки для молоді), провели першу дискотеку, ідея «пішла», створили групу в контакті, де ділилися враженнями й обговорювали тематику для подальших дискотек, кількість учасників збільшувалася, а при цьому дискотеки проходили без паління та алкоголю, за чим слідували самі ж депутати. Обговорювали проблему обмальованих стін — виникла ідея проекту «Street art», звернулися до постійних партнерів (відділу у справах сім'ї та молоді), отримали фарбу та необхідний інвентар — і за місяць масмо два яскравих дитячих майданчики та сподівання, що псувати таку красу у порушників порядку рука не підніметься. Щодо традиційних заходів.

ЗАХОДИ ДСО «ВЕСЕЛКА»

- ✓ Посвята п'ятикласників міста до ДСО «Веселка» (жовтень).
- ✓ Спортивно-розважальна гра-квест «Здоров'я — це наш стиль!» для дітей 7–10 років (листопад).

Люди ніколи не можуть бути вільними, якщо не виховані для свободи. І це не те виховання, яке може бути набуте в школі або почерпнуте з книжок, а те, яке є наслідком самодисципліни, самоповаги і самоуправління.

Г. Бокаль

- ✓ Круглий стіл з депутатами молодіжної ради (грудень).
- ✓ Заняття «Зимові розваги» для майбутніх «світлячків» (грудень).
- ✓ Міський фестиваль «Різдвяні зустрічі» (січень).
- ✓ Зустрічі з п'ятикласниками «У гості до "Веселки"» (березень).
- ✓ Поїздка місцями бойової слави з ветеранами Великої Вітчизняної та Афганської війн (травень).

Заходи молодіжної ради

- ✓ Вибори та посвята у депутати молодіжної ради, інтелектуальна гра «Як стати мером» для самоврядних організацій — у рамках Міжнародного фестивалю дитячої демократії, телебачення, преси та творчості «Золота осінь Славутича» (вересень).
- ✓ Участь у посвяті п'ятикласників міста до дитячої самоврядної організації «Веселка» (жовтень).
- ✓ «Фестиваль країн Європи» в рамках Європейського тижня місцевої демократії (жовтень).
- ✓ Бесіди з молодшими школярами з питань толерантності та здорового способу життя (листопад).
- ✓ Спільна сесія депутатів молодіжної та міської рад (двічі на рік).
- ✓ Круглий стіл з членами ДСО «Веселка» (грудень).
- ✓ Акція «Від щирого серця» (грудень).
- ✓ Костюмований «Фестиваль Дідів Морозів та Снігурок» (грудень).
- ✓ Шоу-програма для старшокласників міста «П'ять кроків до кохання» (лютий).
- ✓ Молодіжний економічний форум (березень).
- ✓ Акція «Захисти. Обігрій. Виховай» (березень-квітень).
- ✓ Міжнародний екологічний форум (квітень).
- ✓ Поїздка місцями бойової слави з ветеранами Великої Вітчизняної та Афганської війн (травень).
- ✓ Регіональний збір учнівських самоврядних організацій (травень).
- ✓ Тематичні дискотеки «Trick or treat!» — «Розіграш чи цукерки», «Не дай СНІДу шансу», «White and black» тощо (протягом року). Звернімо увагу на деякі з них.

Вибори та посвята у депутати

До складу молодіжної ради входить 36 депутатів, стільки ж як депутатів у Славутицькій міській раді. Довибори проводяться щорічно у вересні серед учнів 8–11 класів шкіл міста та ліцею. Усі кандидати пишуть конкурсні роботи-програми «Від маленького Славутича до великої України», де висвітлюють досить серйозні питання — зайнятість у позаурочний час, продаж спиртних напоїв неповнолітнім, функціонування притулку для тварин, розвиток екстремальних видів спорту, організація тематичних дискотек, вечорів відпочинку тощо. Ці роботи кандидати озвучують на спільній зустрічі і подають у письмовій формі на розгляд комісії, до складу якої входять депутати міської ради, члени виконавчого комітету, підприємці, координатори та лідери учнівського самоврядування. Тих, хто пройшов відбір до молодіжної ради, запрошують на посвяту «Єдине всіх нас до Славутича любов», що проходить у рамках Міжнародного фестивалю дитячої демократії, телебачення, преси та творчості «Золота осінь Славутича». Там відбувається ознайомлення з молодіжними організаціями, що приїхали на фестиваль, а новообрані депутати дають клятву та отримують малиново-жовті галстуки

У давнину найбагатшими країнами були ті, природа яких була найбільш багата, тепер найбагатші країни — ті, в яких людина найбільш діяльна.

Г. Бокль

Занепад суспільства починається, коли людина запитує себе: «Що буде?» і не питає себе: «Що я можу зробити?»

Д. де Ружемон

від міського голови, депутатів міської ради, почесних гостей. Інтерес молоді доводиться просто — цього року стати депутатами виявилася бажання 78 (!) дітей.

Спільна сесія депутатів міської та молодіжної рад

Проводиться двічі на рік. На сесії приймаються спільні рішення щодо належних умов для інтелектуального, культурного та фізичного розвитку молодих громадян. Сюди запрошують представників міських організацій, чия робота пов'язана з дітьми та молоддю — відділ у справах сім'ї та молоді, відділ освіти, Палац дитячої та юнацької творчості, Соціально-психологічний центр, Дитяча школа мистецтв, Бібліотечно-інформаційний центр, спортивна школа, кримінальна міліція у справах дітей, організація молоді ППО ЧАЕС. Рішення приймаються шляхом голосування, де рівноправно голосують депутати міської та молодіжної рад. До речі, голова Молодіжної ради є членом виконавчого комітету Славутицької міської ради.

Регіональний збір учнівських самоврядних організацій

Це зустріч активів шкільних та міських самоврядних організацій Славутича, а також самоврядних організацій м. Любеча та селища Мильова (Чернігівської області), з якими два роки тому була підписана угода про співпрацю. Учасники збору роблять короткий звіт про роботу за рік, форма може бути довільна — презентація, публікація, відеоролик, виступ — це рішення виключно членів організації. Тут вони мають можливість обмінятися досвідом, інформацією та перевірити свої вміння переконувати, створювати команду, бути лідером, виконувати цікаві творчі завдання.

НАВИЩО?

Через участь у справах учнівського самоврядування молодь формує активну життєву позицію, набуває навичок лідерства, самостійності, організованості, спілкування, вчиться виважено підходити до прийняття рішень, змістовно організовувати власне дозвілля і сміливіше йти у доросле життя. Не можна стверджувати, що у нас ідеальна модель самоврядування.

Існує багато проблем — дорослі не завжди йдуть назустріч, не на всі ідеї знаходяться спонсори, дехто через певний час розуміє, що лідерство не для нього і полишає, дехто, навпаки, надто впевнено почувається, що може призводити до конфліктних ситуацій, адже лідери прагнуть підкреслити своє лідерство. Але ці перешкоди можуть бути і стимулом їх подолати. Звичайно не обходиться і без умілої підтримки координаторів, адже важливо не нав'язувати дітям своєї думки, а лише спрямовувати в потрібне русло.

ЧОМУ Я?

І нарешті питання, яке ставлять усі, кого примушують координувати самоврядування школи, селища, міста, району — ЧОМУ Я? А чому — ні? Спробуйте! Ніхто не обіцяє чудових результатів першого року роботи, але, щоб дитина побігла, ми повинні навчити її ходити. А от коли ваші підопічні будуть бігти навіть попереду вас, ви отримаєте справжнє задоволення від цього марафону.

Демократичні інститути не можуть покращуватися самі — їх покращення залежить від нас. Проблема поліпшення демократичних інститутів — це завжди проблема, що стоїть перед особистостями, а не перед інститутами.

К. Поппер

За браком багатств нація тільки бідна; за браком патріотизму нація жалюгідна.

Буаст